

כימאי פטיבן שפילברג עם ארטי אליוט זה לא סטיבן הקטן

בה יותר מן התרגילים המורכבים שעשה לאחרונה. ואמנם, כבר במיפנשים היה לילד בן 4, בלונדי ומקסים. תפקיד חשוב ביותר.

עכשיו הוא שילב בין שתי נקודות אלה, והתוצאה היא סיפור על ידידות בין יצור מן החלל החיצון, שנשכח על כדור-הארץ על-ידי בני מינו כאשר אלה מילטו את חלליתם מן העין הסקרנית של המין האנושי ובין ילד בן 10, המוצא את היצור הקטן, המור, בעל הראש הענק, האצבי עות הארוכות והעיניים הגדולות, מסתתר בחצר האחורית של ביתו.

זאת בהחלט אגדת-ילדים של שנות ה-80, אגדה לאותם הילדים שחיים בצל הטלוויזיה ומישחקים אלקטרוניים, השומרים על טיסות אל כוכבים מרוחקים וקרובות בין גאלאקסיות חבריים — קפטן אמריקה, סופרמן, שאזאם וכל השאר — הבאים לבקר אותם מדי יום, בביתם, על המסך הקטן, משום כך, התגובה הראשונה של אליוט, הילד המוצא את הפליט מן החלל בשעה שאחיו המבוגר וולל יחד עם חבריו פיצה ומשתעשע בסלון של ביתו השכונתי האופייני, היא סקרנות ולא פחד. והדחף הראשון הוא להתקרב ולא לברוח.

רקע אמין. כאן מפעיל שפילברג עיקר רון נוסף שהוא חשוב מאין כמותו ליצירת הודעות בקולנוע. הוא למד את השיי

אריק שרון הצליח לזרוע מבוכה לא רק בלבנון, אלא גם בענף הקולנוע בישראל. עד כמה יבטיח מיבצע שלום הג'ורג' את שלום הגליל, זאת רק ימים יגידו. בינתיים ברור מעל כל ספק, שאת צופי הקולנוע הוא הבריח מן האולמות החשוכים אל מכשירי הטלוויזיה והרדיו, המשדרים חדשות ללא הרף.

הסרט האידיאלי לתקופה זו, ייצא למסך כיום בימים אלה, לא בישראל, אלא בארצות-הברית. שמו המקורי איטי, ואלה ראשי התיבות באנגלית של המלים, "אכ"ס טרה טרסטריאל", שפירושו יצור מן החלל החיצון. בעברית אולי יקראו לו "ימח"ח — אם כי גם זה מזכיר מונח צבאי ומקלקל את מצב-הרוח.

את הסרט עשה איש-הפלא של הקולנוע האמריקאי, סטיבן שפילברג, מי שביים עד עתה שלושה מתוך עשרת הסרטים המכניסים ביותר שנעשו אי פעם — מלתעות, מיפנשים מן הסוג השלישי, שודדי התיבה האבודה. שפילברג הוא עדיין באמצע שנות השלושים לחייו, וידו עדיין נטויה להמשיך בניסים ובנפלאות, כפי שכבר רומז סירטו החדש.

הנרי תומאס בתפקיד אליוט עם איטי תוצר אופייני של אלפני וולט דיסני —

לשמור על הסוד, הוא משתף בו גם את אחיו ואחותו, וביחד הם מחליטים לעזור ליצור המור, שעד מהרה לומד להגות מלה או שתיים, לשוב אל בני מינו. כל מה שצריך, לשם כך, זה לספק לו מקלט טרנויסטורי ישן, ועוד כמה כלי-בית שיגרתיים, הוא עצמו כבר מרכיב את המשרד הדרוש, ומנחה את הילדים אל קרחת היער, שממנה צריך לשלוח את השדר. כל זאת, כמובן, שעה שהמבוגרים חושכים, מנסים לגלות, להניח ידם על איטי, לחקור, לזוטט ולהבין במכשירים את מה שהילדים תופסים באינסטינקטים.

המירוץ שבין ההצלה מן המרחב ובין הרודפים האנושיים מספקת את כל המתח של החלק האחרון בסרט, כאשר ההודעות המוחלטות בין אליוט וחברו החדש תיגרסו לכל לב, ולא רק לליבו של ילד, לפעום בקצב כפול, ולנשימתו שתיעצר כמה פעמים.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אכבי: האדומים, כלבי הקש, חמייט וטעים, אלכסנדר, לילה בקובלנקה, חקירה לילית, ממאו עד מוצרט, ירושלים: פאדרו פאדרונה, טראית בנג'מין, חיפה: אהובת הקצין הצרפתי, האדור מים.

אליוט ושני אחיו מתבוננים בארטי כשהם מחופנטים — שלא עשו אף פעם

עור של אחד מגדולי הקולנוענים בכל הזמנים. אלפרד היצ'קוק, שטען כי אפי שר להראות את המעשים החריגים ביותר, תר, ואז הם יתקבלו בהבנה — כי מה שמעניין את הצופה, זה לראות מה יכול לקרות לאנשים שדומים לו.

ואמנם, שפילברג יוצר כאן את הרקע הרגיל והאמין ביותר שיכול להיות באמריקה. פרבר מגורים אופייני, מישפחה אמריקאית ממוצעת מטופלת בבעיה אמריקאית מצויה — האם בהליכי גירושין ומנסה להסתדר עם שלושת צאצאיה — הבן בגיל ההתבגרות, הבן השני, אליוט, קצת מבודד וחוקק לחברים, והבת הקטנה שדוחפת את אפה לכל פינה ורוצה להיות חלק פעיל בכל מה שמתרחש בסביבה. שפילברג מכיר את הרקע הזה היטב, הוא בן למישפחה בגודל כזה, בערך, ואם כי הוריו לא התגרשו, הוא הספיק לעבור, עוד בטרם הגיע לבית-ספר תיכון, בכחמישה בתי-מגורים שכאלה, כאשר אביו, סנאי אלקטרוניקה, עבר ממקום למקום בעיקבות העבודה שלו. "אליוט אינו סטיבן הקטן", הוא חוזר ואמר כמה פעמים לעיתונאים ששאלו אותו, אבל הוא מודה כי המרחק בין השניים אינו גדול.

המבוגרים הושרים. לכן הוא חש חיבה גדולה כל-כך לאליוט, והוא מבין כל-כך להלכי ליבו, כאשר הוא מחליט להפוך את איטי הקטן לחבר ורע. כדי

דש, שהכניס קרוב ל-12 מיליון דולר, בשלושת הימים הראשונים להפצתו בארצות-הברית.

הסרט, שהוגדר על-ידי כמה עיתונאים אמריקאיים במידה רבה של צדק כ"תוצר אופייני של אלפני דיסני, שאולפני דיסני לא עשו אף פעם", הוצג לראשונה כסרט סיום של פסטיבל קאן. מן ההבעות העייתיות של רוב הנוכחים שם, לפני ההקרנה, אפשר היה להבין שאופרת חלל נוספת היא לא בדיוק מה שחסר להם, אחרי שבר עיים מתישים של שישה, שיבעה סרטים ביום, והנה, רק החלה הקרנה, השתררה אווירה קסומה באולם. הצופים הצניינים, העייפים והסריה-סבלנות ביותר בעולם, החלו מוחאים כפיים באמצע, נסחפו עם הסרט, קיבלו את סימום בתשוואות סוערות וכאשר יצאו החוצה מן האולם, נשפכו חיוכי אושר על פני כולם, חיוכים קצת מבווישים אבל ברורים לגמרי.

העין הסקרנית. איטי הוא המשך הגיוני לתיזה של שפילברג מן הסרט מיפנשים מן הסוג השלישי. בהפקת-הענק היא הוא טען, בין השאר, שאינו מבין מדוע סבורים הכל כי יצורים מן החלל החיצון חייבים להיות עוינים למין האנושי, ואולי אין זה אלא המין האנושי הרואה אותם מתוך חרדה, כעוינים. לכן, הראתה סצינת הסיום של הסרט מבקרים מן החלל שונים לגמרי מן הצפוי, ועוד אמר שפילברג, כי בעתיד רצונו לעשות סרט עם ילדים, הפקה צנועה וקטנה הר